

Colegiul de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor

H O T Ă R Ă R E nr.3-70/2022

mun. Chișinău

03.06.2022

Colegiul de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor având în componența sa:

Președinte: Vladislav Guțan
Membrii: Marcel Cimbir
Victor Comerzan
Oleg Televca
Pavel Țurcan
Elena Cazacov
Alexandru Lozan

examinând în ședință publică procedura disciplinară inițiată în privința procurorului în Procuratura raionului xxxxxxxx, xxxxxxxx,-

A CONSTATAT:

La xxxxxxxx 2021 în adresa Inspecției procurorilor a fost expediată sesizarea adjunctului Procurorului General interimar, Marcel Dimitraș, referitor la faptele ce pot constitui abateri disciplinare admise de către procurorul în Procuratura raionului Căușeni, xxxxxxxx.

Potrivit sesizării înaintate, procurorul în Procuratura raionului Căușeni, xxxxxxxx a avut o atitudine neglijentă față de atribuțiile de serviciu, în cadrul conducerii urmăririi penale și reprezentării acuzării de stat în cauza penală de învinuire a numitului xxxxxxxx în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 174 alin. (1) Cod penal.

Și anume, autorul sesizării invocă că, studiind și sintetizând informațiile obținute în condițiile ordinului Procurorului General nr. 2/21 din 02 ianuarie 2018 cu privire la organizarea activității procurorilor în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele judecătorești, s-a constatat că prin sentința Judecătoriei xxxxxxxx, sediul xxxxxxxx din xx.xx.2021, xxxxxxxx a fost recunoscut culpabil și condamnat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 174 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoarea pe un termen de 2 ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei în

temeiul art. 90 Cod penal, pe un termen de probă de 2 ani, cu obligarea condamnatului să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului de probațiune.

În opinia autorului sesizării, din circumstanțele indicate în rechizitoriu s-a constatat că

[...]

Totodată, reieșind din declarațiile părții vătămate [...] reiese că se impunea calificarea acțiunilor numitului xxxxxxxx în baza art. 171 alin. (3) Cod penal - violul, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică sau psihică a persoanei, săvârșit asupra persoanei minore în vârstă de până la 14 ani, acțiuni nerealizate de către procurorul xxxxxxxx.

Se mai indică că, în pofida faptului că xxxxxxxx a calificat eronat acțiunile lui xxxxxxxx, dlui contrar prevederilor art.75 Cod penal - criteriile generale de individualizare a pedepsei, a solicitat instanței de judecată aplicarea unei pedepse minime prevăzute la art.174 alin.(1) Cod penal (în condițiile judecării cauzei conform art.364¹ Cod de procedură penală).

Conform Raportului din xx.xx.2022 privind rezultatele verificării sesizării în privința procurorului xxxxxxxx, întocmit de către inspectorul din cadrul Inspecției procurorilor, Cernous Natalia, s-a indicat că acțiunile procurorului constituie abateri disciplinare. Și anume, acestea sunt manifestate prin încălcarea prevederilor art. 6 alin. (3) lit. a), b), c) din Legea nr. 3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură. Astfel, s-a decis transmiterea materialelor procedurii disciplinare în privința procurorului xxxxxxxx Colegiului de disciplină și etică pentru examinare.

În susținerea acestei poziții, inspectorul din cadrul Inspecției procurorilor a indicat că, verificând argumentele invocate în sesizare a constatat:

Urmărirea penală în cauza nr. xxxxxxxx a fost pornită de către organul de urmărire penală [...]

Conducerea urmăririi penale a fost dispusă procurorului în Procuratura raionului xxxxxxxx, xxxxxxxx.

În cadrul urmăririi penale, partea vătămată fiind audiată de către judecătorul de instrucție, în condițiile art.110¹ din Codul de procedură penală, a declarat [...]

Conform procesului-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie, partea vătămată [...]

În cadrul urmăririi penale a fost numită expertiza judiciară, efectuarea căreia a fost dispusă Centrului de Medicină Legală. În procesul examinării [...]

Conform raportului de expertiză judiciară nr. xxxxxxxx [...]

Totodată, xxxxxxxx nu suferă și nici nu a suferit de careva maladii psihice, conform stării psihice, numita are capacitatea de a-și dea seama de acțiunile sale și le poate dirija.

În cadrul urmăririi penale, în calitate de martor a fost audiată xxxxxxxx, mama minorei xxxxxxxx, care a comunicat că [...]

Se mai invocă că, procurorul xxxxxxxx, îndeplinindu-și necorespunzător obligațiile de serviciu, nu a verificat minuțios probele în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, nu le-a analizat în coroborare și coraport cu indicii calificativi ai faptei infracționale și la xx.xx.2020, i-a înaintat lui xxxxxxxx

învinuirea, încriminându-i săvârșirea infracțiunii prevăzute la art.174 alin. (1) Cod penal. Mai mult, se indică că, nici organul de urmărire penală, nici procurorul nu a audiat prietena mamei - xxxxxxxx și bărbatul pe numele xxxxxxxx, care din spusele părții vătămate, ar fi fost la fața locului și respectiv posedau informații cu privire la circumstanțele cazului.

În opinia autorului sesizării, cât și a inspectorului Inspecției procurorilor, analiza probelor administrate nu confirmă cele indicate în ordonanța de punere sub învinuire. Or, din declarațiile părții vătămate [...]

Sub incidența dispoziției art.174 din Codul penal se află raportul sexual și actele de penetrare vaginală, care au fost săvârșite cu consimțământul victimei în lipsa unei constrângeri, constrângere - explicită sau implicită.

Exprimarea consimțământului de către victimă este un consimțământ univoc, la a cărui temelie se poate afla curiozitatea, interesul material sau atracția sexuală.

Cu toate acestea, organul de urmărire penală, cât și procurorul xxxxxxxx au manifestat o atitudine superficială pentru administrarea de probe ce ar consolida acuzarea înaintată sau pentru a modifica învinuirea lui xxxxxxxx în sensul agravării pentru viol sau acțiuni violente cu caracter sexual, săvârșite cu bună-știință asupra unui minor ori asupra unei persoane despre care se știa cu certitudine că nu a atins vârsta de 14 ani.

La xxxxxxxx cauza penală de învinuire a lui xxxxxxxx în baza art. 174 alin. (1) din Codul penal, a fost expediată pentru examinare în fond în instanța de judecată.

Examinarea cauzei a fost efectuată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, potrivit rigorilor stabilite la art.364¹ din Codul de procedură penală.

Procurorul xxxxxxxx în dezbateri a susținut învinuirea înaintată lui xxxxxxxx în baza art. 174 alin.(1) din Codul penal, orientând instanța la aplicarea unei pedepsei minime, sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, într-un penitenciar de tip semiînchis, cu suspendarea termenului executării pedepsei în baza art.90 Cod penal, pe un termen de probă pe un an, pe când sancțiunea pentru această infracțiune este prevăzută - închisoare de la 3 până la 7 ani.

Prin sentința Judecătoriei xxxxxxxx, sediul xxxxxxxx din xxxxxxxx, xxxxxxxx, a fost recunoscut culpabil în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 174 alin.(1) Cod penal și acesta a fost condamnat la 2 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis și în conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, pedeapsa numită a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

Fiind audiat în cadrul verificării sesizării, procurorul xxxxxxxx a comunicat că, urmărirea penală în cauza nr. xxxxxxxx a fost pornită în baza materialelor cauzei penale nr. xxxxxxxx, pornită la data de xx.xx.2018 în baza art. 174 alin.(1) din Codul penal, pe faptul întreținerii de către xxxxxxxx, pe parcursul anului 2018, a raportului sexual cu xxxxxxxx.

Și anume, în cadrul urmăririi penale în cauza nr. xxxxxxxx, xxxxxxxx a fost audiată în calitate de parte vătămată în condițiile art. 110¹ Cod de procedură penală. În rezultatul audierii acesteia, pe faptul [...], au mai fost pornite cauzele penale nr. xxxxxxxx în baza art.174 alin.(1) Cod penal, nr. xxxxxxxx în baza art.174 alin.(1)

Cod penal, xxxxxxxx în baza art.174 alin.(1) Cod penal, nr. xxxxxxxx în baza art.175¹ Cod penal.

Cauzele penale nr. xxxxxxxx, xxxxxxxx, xxxxxxxx, xxxxxxxx, au fost remise cu rechizitorii în adresa judecătorei xxxxxxxx, în baza art.174 alin.(1) Cod penal, fiind obținute sentințe de condamnare.

Toate cauzele penale care au fost pornite, au fost coordonate cu conducerea procuraturii raionului xxxxxxxx, inclusiv a fost solicitat ajutor metodic și de la Procuratura Generală.

Astfel, la pornirea urmăririi penale concret în cauza penală nr. xxxxxxxx, pe faptul xxxxxxxx de xxxxxxxx cu xxxxxxxx, inclusiv trimiterea cauzei penale în instanța de judecată pentru examinare în fond, s-a ținut cont de “ xxxxxxxx”, trimisă ca indicație de către Procurorul General, prin scrisoarea din data de 09.12.2016 nr.11-3d/16-7991, pentru aplicare în practică, de doctrina penală a infracțiunilor cu xxxxxxxx și de Hotărârea plenului Curții Supreme de Justiție nr. 17 din data de 07.11.2005, despre practica judiciară în cauzele din categoria infracțiunilor privind xxxxxxxx.

Procurorul a indicat că, în cadrul urmăririi penale nu a fost administrată nici-o probă care ar atesta că xxxxxxxx ar fi xxxxxxxx pe xxxxxxxx în perioada de timp indicată.

Totodată, conform practicii, întru stabilirea faptului dacă xxxxxxxx acționa cu discernământ la momentul comiterii faptei, a fost dispusă efectuarea expertizei psihiatrico-psihologice, or conform doctrinei penale pe infracțiunile [...].

La fel, în cadrul urmăririi penale, s-a ținut cont și de prevederile Hotărârii plenului Curții Supreme de Justiție nr.17 din data de 07.11.2005 despre practica judiciară în cauzele din categoria infracțiunilor privind viața sexuală și anume de prevederile pct.4), 19).

Astfel, conchide că la caz, nu a fost stabilită aplicarea de către xxxxxxxx, față de xxxxxxxx a constrângerii fizice și/sau psihice, [...].

Pe cale de consecință, consideră că acțiunile numitului xxxxxxxx corect au fost calificate conform prevederilor art.174 alin.(1) Cod penal și nici de cum nu urmau a fi calificate conform prevederilor art.171 alin.(3) lit.b) Cod penal.

Mai menționează, că xxxxxxxx este caracterizată negativ, atât la locul de studii, cât și la Inspectoratul de Poliție xxxxxxxx, ultima având aduceri la poliție pe parcursul anilor 2017-2019, pe cazuri de furt. [...].

La examinarea prezentei cauze penale în instanța de judecată, atât xxxxxxxx cât și reprezentantul legal al ultimei, xxxxxxxx, la ședințele de judecată nu s-au prezentat, refuzând prezentarea, din care considerente, în calitate de reprezentant al părții vătămate a fost recunoscută bunica xxxxxxxx, xxxxxxxx.

Procurorul xxxxxxxx a mai comunicat că, la solicitarea pedepsei condiționate în privința lui xxxxxxxx, a ținut cont de faptul că, reprezentantul părții vătămate nu a avut careva pretenții de ordin material sau moral față de xxxxxxxx, soția ultimului era xxxxxxxx, inclusiv și faptul că xxxxxxxx nu are antecedente penale nestinse, or prin sentința Judecătorei raionului xxxxxxxx din xx.xx.2010, a fost pronunțată în privința ultimului o sentință de încetare a procesului penal, în legătură cu împăcarea părților (infracțiuni contra patrimoniului), inclusiv nu are comise contravenții.

La fel, după pronunțarea sentinței în cauză (xx.xx.2021), atât sentința, cât și rechizitoriul în prezenta cauză penală a fost remis în adresa secției judiciar penale a Procuraturii Generale, și careva obiecții din partea secției, nu au fost invocate.

Analizând materialele cauzei disciplinare și explicațiile procurorului xxxxxxxx, Colegiul de disciplină și etică /în continuare Colegiu/ constată că de către procurorul numit nu au fost comise careva abateri disciplinare și procedura disciplinară în privința acestuia urmează a fi încetată, din următoarele considerente:

Conform prevederilor art. 37 lit. b) din Legea R.Moldova cu privire la Procuratură nr. 3 din 25.02.2016 – procedura disciplinară privind procurorii se bazează pe principiile respectării independenței decizionale a procurorului. Conform prevederilor art. 51 alin. (3) din Codul de procedură penală - la exercitarea atribuțiilor sale în procesul penal, procurorul este independent și se supune numai legii. Conform prevederilor pct. 2.1 din Regulamentul cu privire la organizarea, competența și modul de funcționare a Inspecției procurorilor – inspectorii din cadrul Inspecției procurorilor în activitatea sa trebuie să respecte principiul independenței procurorului, și anume expres se indică că inspectorul respectă independența procurorului, discreția decizională și inviolabilitatea acestuia și asigură interdicția privind imixtiunea altor persoane sau autorități în activitatea procurorului.

Totodată, conform prevederilor art. 46 alin. (1) din Legea R.Moldova cu privire la Procuratură nr. 3 din 25.02.2016 – verificarea sesizării cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară reprezintă etapa în cadrul căreia se stabilesc faptele imputate procurorului și consecințele acestora, circumstanțele în care au fost comise, precum și orice alte informații concludente din care să se poată deduce existența sau inexistența elementelor constitutive ale abaterii disciplinare.

Astfel, la caz procedura disciplinară a fost inițiată în privința procurorului xxxxxxxx, avînd drept unul din motive invocarea faptului că procurorul în calitate de conducător al urmăririi penale, nu a asigurat luarea de măsuri prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei.

Cu referire la această pretinsa încălcare invocată (art. 19 și 254 din Codul de procedură penală), se reiterează, procedura disciplinară privind procurorii se bazează pe principiile respectării independenței decizionale a procurorului. Pe cale de consecință, doar procurorul care conduce/efectuează urmărirea penală decide necesitatea, oportunitatea și timpul când urmează să fie efectuate anumite acțiuni procesuale. Cu atât mai mult, în procedura disciplinară au fost indicate concret doar două acțiuni care s-au omis a fi efectuate – audierea prietenei mamei - xxxxxxxx și bărbatul pe numele xxxxxxxx, care din spusele părții vătămate xxxxxxxx, ar fi fost la fața locului și respectiv posedă informații cu privire la circumstanțele cazului. Însă, din materialele procedurii disciplinare reiese că în cadrul urmăririi penale persoana pe nume xxxxxxxx nici nu a fost identificată de către organul de urmărire penală pentru a fi audiată, iar cu referire la prietena mamei – xxxxxxxx, se indică că în privința acesteia a fost inițiată cauza penală nr. xxxxxxxx, în baza art. 175/1 alin. (1) Cod penal, pe faptul xxxxxxxx. Persoana dată a fost identificată drept xxxxxxxx, în privința ei a fost emisă ordonanță de punere sub învinuire, însă pe motiv că ea se eschiva de la organul de urmărire penală, au fost inițiate investigații în vederea

căutării învinuitei. Respectiv, organul de urmărire penală/procurorul xxxxxxxx fiind în imposibilitate de a audia această persoană în calitate de martor în cauza penală nr. xxxxxxxx.

În aceeași ordine de idei, sancționarea disciplinară a procurorului xxxxxxxx pentru pretinsa încălcare admisă la punerea sub învinuire, întocmirea rechizitoriului în cauza penală supusă verificării nr. xxxxxxxx, de învinuire a lui xxxxxxxx în comiterea infracțiunii prevăzută la art. 174 alin. (1) din Codul penal și nu în baza art. 171 Cod penal, de asemenea, ar încălca principiul respectării independenței decizionale a procurorului.

După cum urmează, alegațiile privind faptul că, procurorul xxxxxxxx, neîntemeiat a calificat acțiunile persoanei în baza art. 174 Cod penal, a dispus punerea sub învinuire și întocmirea rechizitoriului, nu constituie în sine temei pentru atragerea la răspundere disciplinară a procurorului. Or, procurorul își desfășoară activitatea în baza principiului independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.

Mai mult, în cadrul examinării cauzei disciplinare, s-a constatat că prin sentința Judecătorei xxxxxxxx, sediul xxxxxxxx, din xx.xx.2021, în această cauză penală xxxxxxxx a fost recunoscut culpabil de comiterea anume a infracțiunii prevăzute la art. 174 alin. (1) Cod penal.

Din analiza textuală a sentinței menționate, *„La caz, în privința inculpatului a fost pornită urmărirea penală și derulată cu respectarea legislației procesual penale. ... Este de menționat că, din materialele prezentate, cercetate în ședința de judecată, rezultă cu certitudine că raportul sexual a avut loc cu acordul victimei, fără constrângere fizică sau psihică, ea având posibilitate de a-și exprima voința. ...”*

Pe cale de consecință, în cauza de învinuire a lui xxxxxxxx, instanța de judecată a constatat că învinuirea adusă acestuia este întemeiată, lipsind careva încălcări de lege. Inclusiv, necesită a menționa că, instanța de judecată examinând cauza penală în speță, nu a constatat în procesul de judecată fapte de încălcare a legalității și a drepturilor omului, or nu a făcut în acest sens uz de prevederile art. 218 din Codul de procedură penală.

Astfel, Colegiul reiterează că atunci când se pune în discuție modul în care un procuror a interpretat și a aplicat o normă materială sau procesuală este necesară o precauție deosebită, pentru a nu diminua valoare principiului de liberă apreciere a probelor, care recunoaște subsidiar elementul „propriei convingeri” și reprezintă o garanție a independenței procurorului.

În aceeași ordine de idei, se indică că potrivit prevederilor art. 101 alin. (2) Cod de procedură penală, reprezentantul organului de urmărire penală sau judecătorul apreciază probele conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege.

Astfel, Colegiul reiterează că constatările acestuia nu pot prevala actului procedural emis de către instanța de judecată în cadrul unei cauze penale. Fapt ce exclude sancționarea disciplinară a procurorului xxxxxxxx.

În aceeași ordine de idei, se indică că deși procurorul xxxxxxxx a indicat că Sentința Judecătorei xxxxxxxx, sediul xxxxxxxx din xx.xx.2021 în privința lui xxxxxxxx, a fost inclusă de către Procuratura xxxxxxxx în raportul săptămânal, care în baza pct. 28 din Ordinul Procurorului General nr. 2/21 din 02.01.2018 /în continuare Ordin/ se prezintă de către procuraturile teritoriale și specializate, Secției unificare a practicii în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele de judecată, totuși, la materialele procedurii disciplinare nu au fost anexate careva acte ce ar indica asupra faptului că Secția dată s-a expus, în scris, printr-un raport, adresat adjunctului Procurorului General responsabil de domeniul judiciar, cu indicarea motivelor pentru care se impune declanșarea căilor ordinare de atac de către acuzatorii de stat cu referire la sentința datată cu xx.xx.2021 menționată supra. /în temeiul pct. 28.3. din Ordin/.

Colegiul, reiterează că angajarea răspunderii disciplinare este supusă cerinței îndeplinirii cumulative a condițiilor generale referitoare la faptă, vinovăție și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs, iar în ceea ce privește vinovăția aceasta trebuie constatată în mod cert, pe baza probatoriului administrat în cauză. La caz, verificând materialele cauzei disciplinare și explicațiile procurorului xxxxxxxx, se conchide că de către ultimul nu au fost comise abateri disciplinare.

Domnul xxxxxxxx activează în Procuratura raionului Căușeni de la xx.xx.2005, fiind numit prin ordinul Procurorului General nr. xx-p din xx.xx.2005. În perioada activității în Procuratură, a fost încurajat în serviciu de 4 ori și a fost sancționat disciplinar de 2 ori.

În conformitate cu prevederile art.art. 50, 51 alin. (1) lit. d) alin. (4) alin. (5) alin. (8), 85 alin. (3), 89 ale Legii RM nr. 3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, Colegiul de disciplină și etică,

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A înceta procedura disciplinară în privința procurorului în Procuratura Căușeni, xxxxxxxx, pe motiv că nu a fost comisă o abatere disciplinară.
2. Hotărârea poate fi contestată la Consiliul Superior al Procurorilor, prin intermediul colegiului, în termen de 5 zile lucrătoare.

Președinte: Vladislav Guțan _____

Membrii: Marcel Cimbir _____

Victor Comerzan _____

Oleg Televca _____

Pavel Țurcan _____

Elena Cazacov _____

Alexandru Lozan _____